

O MŠI SVATÉ

Upravený přepis kázání z let 1981–1990

Jiří Reinsberg

Jiří Reinsberg

O mši svaté

Upravený přepis kázání z let 1981–1990

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována a ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

Copyright © Jiří Reinsberg – dědicové, 2016

© Stanislav Juhaňák – TRITON, 2016

Cover photo © Michaela Antůšková, 2016

Cover design © Renata Brtnická, 2016

Vydal Stanislav Juhaňák – TRITON,

Vykáňská 5, 100 00 Praha 10,

www.tridistri.cz

ISBN 978-80-7387-974-7

PŘEDMLUVA

Neděli co neděli jsem postával v kostele sv. Havla pod kazatelnou, aby mi neuniklo ani slovo z kázání otce Jiřího. Pokaždé znovu mě fascinovalo, jak lze odhalovat a objasňovat to, co zakládá křesťanství, způsobem, který osvětluje to, co se jeví současnému křesťanu tajemné, vzdálené a nesrozumitelné, a který navíc to vše nad to podává obšťastňujícím a vtipným stylem. V jeho interpretaci se tajemství Boha, jeho syna a jeho církve, jinak omšelé pravdy víry, rozzářily svěžím, novým poznáním a zasáhly lidské srdce osvobozujícím proudem kvalitativně jiného poznání, než jak to bylo tehdy v kostelech běžné. Zvláště to platilo o úvahách o mši svaté, která je nejen vrcholem bohopocty, ale i faktickým programem křesťanství: být cele pro druhého a být podle Krista sloužící láskou.

Důležité pro mě nebylo – a ani to nebylo v mých silách – všechno vyslechnuté si trvale zapamatovat. Na promluvách otce Jiřího bylo totiž kouzelné to, že vnitřně, téměř nepozorovaně, ale fakticky proměňovaly duši posluchače, takže začínal hořet pro věc Boží. Bylo to proto, že z kazatelny u sv. Havla zaznívala slova plná moci a ne jako kázání tehdejších farářů (abych si dovolil parafrázovat slova Evangelia, Mk 1,22: „Žasli nad jeho učením, protože je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako učitelé zákona.“). U otce Jiřího se osvědčuje pravda o tom, že kdo je cele Boží a má proto účast na Duchu svatém, se stává pramenem Božího života pro druhé.

Když se otec Jiří vrátil po válce do Prahy – sloužil v anglické armádě – stal se kaplanem například v Be-rouně, pak v chrámu Matky Boží nad Týnem a u sv. Havla. Vyprávěl mi, že ho přivítalo několik starých babiček. A došlo doslova k zázraku. Během několika málo let se oba kostely naplnily žasnoucími katolíky, kteří zažívali realitu moci, jaké má Boží slovo, zprostředkované otcem Jiřím. Kéž jeho slova, která se podařilo zachytit na různých nosičích a záznamech, vnášejí i do srdcí dnešních křesťanů radost z Boha, vděčnost za dar tak věrného Božího služebníka a ochotu následovat Božího syna, být autentickými svědky jeho lásky, pravdy a moci.

Mons. Josef Mixa

ÚVOD

Jsme pozváni, abychom činili na památku Pána Ježíše velké věci. Když člověk stojí u úmrtního lože jiného člověka a on z posledních sil prosí: Prosím tě, máš-li mě rád, buď tak hodný, až umřu, tak vždycky, když budu mít výročí smrti, pomodli se za mě nebo mi dej kytičku na hrob nebo navštiv mého muže, mou ženu, babičku, která je sama, tak to asi člověk splní, ne? Tu prosbu nám svěřil člověk, který nás má rád a koho máme rádi my. Mnohokrát se například stalo, že v poslední vůli je třeba napsáno, že chce být pohřben na kopečku, a on se žádný kopeček v krajině kolem nevy-skytuje, takže příbuzní hledají, jak by našli někde nějaký kopeček, aby ho tam mohli pohřbít, trápí se, jestli splní poslední vůli. A celkem běží o prkotinku, jestli je člověk pohřben na kopečku nebo v doličku. Jak řekla překrásně svatá Monika v Ostii, když se chystali odjet do Afriky a ona se tam už nedostala: pohřbete mě, kde chcete, jenom na mě pamatujte u oltáře Páně.

Jestliže nám Pán Ježíš tohle svěřil, tak je to veliká věc. Řekl: to dělejte na mou památku. A tady jde o slovo památka. Památka neznamená, že si jdeme zavzlykat nebo něco podobného, protože Kristus je život, a když řekl: to dělejte na mou památku, tak to má procházet celým naším životem. Myslím, že by bylo strašně rozumné, aby si člověk vtloukal do hlavy, že když jde do kostela, že jde děkovat. A ne takovým tím obyčejným způsobem, protože poděkovat u nás někdy

znamená tomu druhému zaplatit: co jsem ti dlužen? Nic. Tak ti děkuji, a jde. Tak to ne. Tohle díkyčinění je něco úplně jiného. To je radost ze života Božího. A sebrání všech modliteb, zpěvů, přemýšlivých textů a čtení, jež se týkají tohoto díkyčinění, se objevuje v několika knihách, které používáme.

Jedna z nich se jmenuje misál, a ten jsme dostali do rukou, s velikou radostí. Pracovalo se na něm přes patnáct let, jeho autory jsou vlastně neznámí pachatelé krásného překladu. Člověk snad ani nemůže všechny spočítat. Těch dlouhých rozhovorů a debat, které se někdy týkaly každého slova, aby to bylo opravdu to pravé, byla spousta. A toho psaní, co dělaly hodné sestřičky a jiní lidé, kteří přepisovali překlady a texty a tak dále, než došlo k tomu, že kniha je tady, a že je sličná a chutná a krásná, těch bylo moc. V úvodu této knihy píše pražský arcibiskup a primas český, předseda České liturgické komise, otec kardinál František Tomášek toto: Apoštolskou konstitucí *Missale Romanum* ze 3. dubna 1969 rozhodl papež Pavel VI., aby uspořádání a texty Římského misálu byly přizpůsobeny požadavkům druhého vatikánského sněmu. Je to v konstituci o liturgii, článek 49 – 58. Kongregace pro bohoslužbu, my bychom řekli příslušné ministerstvo, vydala nejdříve *Ordo Missae*, tedy mešní řád, v roce 1969. K jeho českému textu, potvrzenému touto kongregací k prozatímnímu užívání z 15. září 1969, byly po vydání celého latinského misálu v roce 1970 postupně přidávány další české mešní texty. Po dokončení všech českých mešních textů je předložil předseda české liturgické komise k potvrzení Kongregaci pro bohoslužbu. Tato

kongregace předložené texty potvrdila v roce 1974. Schvalování trvalo pět let, pak kongregace svolila, aby se jejich dočasného, sešitového vydání užívalo prozatím jako liturgického textu, dokud nebude Český misál vydán tiskem. Sešitové vydání bylo prozatímní, v něm se ještě pilovaly výrazy. Tento český text přepracovaný podle došlých připomínek a získaných zkušeností a upravený podle druhého vydání latinského misálu z roku 1975 potvrdila Kongregace pro svátosti a bohoslužbu v letech 1977 a 1983 jako závazný. Svolila, aby byl uveřejněn Český misál, který obsahuje české vydání Římského misálu, doplněné vlastními texty pro slavnosti, svátky a památky našich národních světců. To se stalo v Praze 28. září 1983, o slavnosti svatého Václava.

Tak to je úvod k Českému misálu. Úvod k tomu, co je přeloženo z originálu, je apoštolská konstituce vyhlášující Římský misál, obnovený podle rozhodnutí druhého vatikánského sněmu, na základě misálu schváleného tridentským sněmem naším předchůdcem svatým Piem V. Podepsán: biskup Pavel, služebník služebníků Božích, na věčnou paměť. V roce 1970 vyšla tedy nová tvář tohoto misálu, a musíme počítat s tím, že dejme tomu v roce 2370 bude zase upravován. Pravděpodobně se český text bude upravovat dříve. Protože budou-li Češi na světě a bude-li vůbec tahle zeměkoule na světě v roce 2300, tak čeština asi bude mít jiný ráz, protože se mění, asi tak jako každý živý jazyk. Misál vydaný Piem V. patří mezi četné a neobyčejně užitečné plody, které z tohoto posvátného sněmu vzešly pro celou Kristovu církev. Po čtyři století se jím kněží

latinského obřadu řídili při slavení eucharistické oběti a hlasatelé evangelia ho zanesli téměř do všech zemí. Nesčetní světci bohatě živili svou upřímnou oddanost a lásku k Bohu jeho biblickými čteními a modlitbami, které z velké části uspořádal svatý Řehoř Veliký, což bylo okolo roku 630. Mezi křesťanským lidem se pak začal šířit a mohutnět hlubší zájem o posvátnou liturgii. Ještě tak v roce 1925–30 nějaký kněz, tedy velebníček, napsal: Liturgie? Exotické květy. Tak my všichni tady jsme podle něj exotická kvítka. Zajímavé. Vůbec nevěděli, že když se sejdeme dohromady, že to setkání má mít nějakou formu, kterou vyjadřujeme svůj vztah k Bohu. Pater Marian Schaller, překladatel tohoto piánského misálu do češtiny, říkal, že nás Bůh spasí pro naši blbost. Podle slov papeže blahé paměti Pia XII. je to projev zvláštní blahovůle Boží prozřetelnosti vůči lidem naší doby a spásonosné vanutí Ducha svatého v církvi. Zároveň se zcela jasně ukázalo, že je třeba texty Římského misálu poněkud přepracovat a obohatit přidáním nových. Ne jenom těch vymyšlených, ty také, ale existuje ukrutná spousta modliteb z křesťanského starověku a středověku, které se vyskytovaly pouze ve sbírkách těchto vydání církevních otců. A přitom jsou to modlitby překrásné a hluboké a je škoda, že leží jenom v knihovnách, že se je lidé nemodlí. A zároveň se ukázalo, že je potřeba texty misálu poněkud přepracovat a obohatit přidáním nových. Tuto obnovu započal již zmíněný papež úpravou velikonoční vigilie a obřadů svatého týdne. Předběžná studia na obnově velikonoční vigilie a obřadů svatého týdne se prováděla padesát let předtím. Mučedník Boží, nebožtík pan opat

emauzský Arnošt Vykoukal byl jedním z těch, kteří na přípravě textů vědecky pracovali, protože nejdříve je zapotřebí všechny věci důkladně a pořádně prozkoumat a najít to nejhezčí řešení. Tak to učinil Pius XII. První krok k uzpůsobení Římského misálu duchu a potřebám naší doby.

Teď jsme shromážděni okolo stolu Páně a k tomuto shromáždění je zapotřebí, aby člověk byl vždycky celý, poctivý a pravý. A také ukotvený ve své době. Protože kdybychom používali některé projevy z dávných dob, tak by sice mohly být pravdivé, ale pravdivé jsou jenom tehdy, když je prožijeme ve své osobě. A protože okolo stolu Páně se za staletí děly různé přídavky, tak nakonec všechno to, co tam bylo, bylo zapotřebí hledat uvnitř, protože to bylo překryto – asi tak, jako když si koupíte nový stůl a když na něm poprvé obědváte, tak si uvědomíte, že toho stolu by byla škoda, kdyby se na něj přilepil kastrol, tak na něj dáte ubrus. Druhý den přijdete na to, že ubrus by se taky brzo zašpinil, tak tam dáte igelit. To jsou všechno cenné věci, třetí den přijdete na to, že dávat horkou konvici na igelit je nesmysl, tak dáte na ten igelit filc. Protože filc ovšem je tlustý a saje a není hezký, tak si řeknete: dáme přes to ubrus, a jednoho krásného dne člověk přijde na to, že vespod je krásný stůl. Ten stůl, dřevěný, poctivý, se bude muset během používání drhnout, to je pravda. Protože jak jsme si již dávno řekli, že rodina vzniká u stolu a křesťanské společenství u oltáře, tak se stalo, že k oltáři toho bylo nalepeno tolik, že se teď muselo vybrat, co je pravé. Ne že by to ostatní bylo nepravé, to ne, ale byly to přídavky, asi tak, jako když si někdo

navykne se modlit, nejdříve za své drahé, to je správné, potom si ale vzpomene, že by se měl modlit také za každého zvlášť, to už je trochu obtížnější, a pak si přidává a přidává a přidává, až se nakonec v těch modlitbách nevyzná. A přitom vlastně všechny směřují k tomu, že chce prosit nebo děkovat, což je ještě hezčí, za ty, kterým byl dán, a za ty, kteří mu byli dáni, a to je veliká věc. A tak pochopitelně bylo zapotřebí, aby se učinila určitá úprava. Aby to v této době nebylo jenom dejme tomu opakování některých starých zvyklostí, kterým my už nerozumíme, které si musíme dlouho vykládat a které bychom se potom museli nutit dělat jen proto, že to tak je napsáno.

A tak tedy základy všeobecné obnovy Římského misálu, praví úvod apoštolské konstituce, která vyhlašuje Římský misál, položil nedávný druhý vatikánský sněm vydáním konstituce Sacrosanctum Concilium. Stanovil totiž: texty a obřady je třeba upravit tak, aby jasněji vyjadřovaly to svaté, čeho jsou znamením. Mešní řád ať je upraven tak, aby jasněji vynikl smysl jednotlivých částí i jejich vzájemný vztah, a aby se věřícím usnadnila zbožná a aktivní účast, bohatěji prostřený stůl Božího slova, má se šířeji otevřít přístup k pokladům bible. Ať je vytvořen nový koncelebrační obřad a vložen do římského pontifikálu a misálu. Tohle vypadá jako kratičký odstavec, ale má ohromný význam. Ten mešní řád bylo zapotřebí upravit tak, aby jasněji vynikl smysl jednotlivého jednání a vzájemný vztah, aby u toho člověk opravdu mohl být.

POZDRAV

Je-li v kostele ve svatostánku Nejsvětější svátost oltářní, pozdravíme Krista Pána tím, že poklekneme na jedno koleno. To je krásný pozdrav. Jistěže, kdo má kolena tuhá, artrózu a jiné nepravosti, klekat nemusí. Je potom legrační, když někdo má jednu nohu tuhou a druhou nohu ohýbací, když natáhne tu druhou nohu za sebe jako bidlo. To je nesmysl, to ztrácí na účtě. I když je to z dobré vůle, ale z takové, řekl bych, úzkostlivé dobré vůle. Jestliže je vystavena Nejsvětější svátost oltářní, pak klekáme na obě kolena, kdo může; a ukloníme se. A jestliže přicházíme před oltář, tak se mu pokloníme. Poklona je výraz. Dostalo se to bohužel mezi lidi, z toho vzniklo: klaním se, uctívá poklona, služebník a podobné fráze. Poklona sama sobě je od klanění. A klanění přísluší toliko Bohu. V tom pravém slova smyslu. Zatímco když se člověk baví s druhým člověkem, tak ho může obdivovat, může mu děkovat, může ho chválit, může ho odprošovat, může se s ním domlouvat, může ho prosit. Může všechno možné. Ale klaníme se toliko Bohu. Proto je klanění nejvyšším projevem vůbec v celém kosmu. Protože je to projev myslící přírody, tedy člověka vůči tomu, který celý tento kosmos stvořil. Proto je tedy poklona toho výrazem.

Jestliže děláme nějakou jinou úklonu, tedy především když přicházíme před hlavní oltář, tak se klaníme. Proč? Tomu dřevu ne, tomu plechu ne, tomu plátanu taky ne. Oltář je totiž znamením Krista. On sám je

oltář. Co je to oltář? Je to něco zvláštního. Je to práh mezi nebem a zemí. Je to stůl, na němž se předkládá něco tomu, koho člověk miluje, na němž dostává od toho, kdo miluje. Aby toto celé bylo spojeno na jednom stole, na němž se společně stoluje. A z toho důvodu od samého začátku byl ten stůl považován za symbol Pána Ježíše. Proto se také líbá. Líbat plátno nebo dříví, prosím, pokud to někoho baví, tak může. Ale líbá se, protože je to polibek dávaný Kristu. A z toho důvodu by měl člověk tu úklonu dělat s vědomím: Tobě se klaním, tebe velebím, protože svatým křížem jsi vykoupil svět. To není jen na Velký pátek nebo na křížovou cestu.

A když se shromáždíme kolem stolu Páně, začneme. Co se stane, když se shromáždí lidé okolo stolu k jídlu? Řekne se: Dobrou chuť. Předtím se pozdravíme, vřdycy to musí mít nějaký začátek. My začínáme znamením kříže, znamením nade všechny nejsvětějším. Protože na kříži nás Pán Bůh vykoupil, protože v kříži vyznáváme, že jsme příbytkem trojjediného Boha. Protože kříž je to, co nás objímá, uzavírá, ale zároveň také otevírá.

Proto tedy tento projev, jako vůbec všechny projevy, jako pokleknutí, jako vcházení, jako kráčení kostelem – nejsme turisti, abychom se zde courali; jako stání v kostele – nejsme turisti, abychom tu očumovali, jsme lidé, kteří sem přišli k bohoslužbě. Tedy lidé, kteří se projevují jako lidé. Člověk má v sobě tolik krásného a tolik vznešenosti. Celou svou bytostí, takže by bylo dobře, kdyby z toho měl radost. A kdyby tato vznešenost v něm byla pravdivá, aby se neschovávala. Prosím, je to tak. Někdo, kdo má moc jemné srdce, ho schovává za hrubý projev. Aby se nezdálo, že předstírá

svatou duši, jde k svatému přijímání s rukama jako velryba, drží je dozadu. Přichází člověk takhle ke svému tatínkovi, svému učiteli, svému nadřízenému, když ho má ve velké úctě? Tak, že vrazí ruce dozadu a dělá ploutve? Ruce jsou taky něco, co mluví. Je těžké, aby mluvily, zvláště když je člověk na začátku. A vím to z vlastní zkušenosti. Před více než deseti lety jsem nebyl schopen zdvihnout ruku, když jsem měl kázat. Protože kdybych ji zdvihal jako něco naučeného, tak je to divadélko. To musí přijít samo. Najednou člověk začne hýbat rukama, nebo poklekne: to musí přijít samo.

A musí to přicházet z upřímnosti lidského srdce. I znamení kříže tedy musí přijít samo, jednoho krásného dne musí být člověk osvobozen, aby udělal ten veliký znak, nejenom aby zahrál divadélko nebo udělal gesto, ale aby si uvědomil to všechno: Že jsem v tom celý já, se svýma požehnanýma rukama. A že je v tom i moje hrud', moje čelo, moje rameno a moje druhé rameno a moje srdce. Celá má bytost že je do toho zahrnuta. Když člověk začíná, měl by se na to soustředit. Já vím, ono to dá práci. A nejen vám, mně taky. A znovu se v tom člověk musí obnovovat. Aby byl pravdivý. Ne před těmi druhými, to je blbost, ale před Bohem. Může to být jinak něco upřímného, prosím, ale trochu povrchní. Když vám někdo přinese kytku, protože je zvyklý dávat kytky každý den (to se tedy vůbec neděje, ale dejme tomu), a řekne: Tak, tady jsem ti něco přinesl, tak tu kytku roztrháte na cucky a toho druhého taky. A to my děláme s Bohem. Já vím, že to dá práci. Také musí být člověk šetrný, nedělat toho tolik, ale co dělám, to dělám, opravdu dělám. Co máš dělat, to dělej

úplně, buď při tom, buď v tom. Zapotí se při tom člověk, to ano, a hodně, a dokonce sám se sebou, protože potom přijdou najednou pokušení ješitná: Teď to děláš krásně, vid', teď se nebesa radují a Pán Bůh říká: Je to možné, jak se tak zbožně křížuje? A vtom musí na sebe člověk vypláznout jazyk a říct: Ty blbče, už jsi zase ješitný. Dá to práci, z obou stran.

Pak se pozdravíme. Léta letoucí, staletí, lidé prožívali, že se tady, ve shromáždění při mši, zdravil ten, kdo předsedal, s těmi, kdo se mše účastnili, přičemž to předsedání není vlastně nic jiného než funkce hostitele, funkce služebníka. Dospělo to tak daleko, že buď mu odpověď na pozdrav, s prominutím, odkokrhá sbor, nebo odsekl špatně vyslovenou latinou zaplacený ministrant. Ono by to bylo zajímavé, vodit s sebou někoho, kdo by za mě odpovídal, když mě lidi zdraví. Třeba by mi mohl i nadzdvihnout klobouček, zezadu, abych si nemusel unavovat ruce. Tohle bylo tak: kněz políbil oltář, otočil se k lidu a pronesl pozdrav. Ten pozdrav nikdo neslyšel, protože buď varhany hřměly, nebo nehřměly a lidé spali, nebo nespali a zaplacený ministrant mu odpověděl. Dovedete si představit, že toto je zdravení? U nás se to může stát podmíněným reflexem. Když se něco slyší, tak se na to něco řekne. A to něco, co se na to řekne, člověk umí tak, že by to mohl říkat ze spaní. A když se mu ve spaní zdá, že slyšel: Dominus vobiscum, tak řekne: Et cum spiritu tuo. A je to hotové. Člověk má dělat věci důkladně. Umíme se vůbec zdravit? Málo věcí je tak krásných jako pozdravení. Mezi námi může vzniknout plno vztahů. Mezi námi jsou určité příkopy, nedá se nic jiného

dělat, příkopy sympatie, antipatie, příkopy slyšení, neslyšení, vidění, nevidění, vzdělání, nevzdělání, peněz, nepeněz, postavení, nepostavení, je spousta příkopů. A pozdrav je most. Jestliže se ten most dostane do těchto příkopů, jestliže tam spadne, pak se příkop stane ještě hlubším. A zatímco mezi námi má být krásný vztah, že jeden druhému něco přejeme, za čas se z toho stane nutnost, kterou je buď nutno rychle vyřídit, aby člověk nebyl pomluven nebo znehodnocen, nebo cokoliv jiného, ale všechno je to ošklivé.

Co je to pozdrav? U nás se přeje zdraví. To se nepřeje všude na světě. Všude na světě se nepřipíjí na zdraví. Hebreové připíjejí na život, to je víc. Zrovna tak je to se zdravím. To jsme zdělili od Římanů a pravděpodobně Slované to měli podobné. Ani nevím, jestli existuje nějaký staroslověnský dokument, který by nám tohle přiblížil. Řekové si říkají: Raduj se. Oni tam na to zdravíčko nemusejí tolik držet, ono je tam hezky. Římané si už to zdravíčko museli přát, oni žili na kopečkách, protože dole byly bažiny a z nich stoupaly malárie a bažinné horečky a táhl tam sprostý vítr z Afriky, horký, který naplní celou hlavu. Oni si to zdravíčko museli přát. Zajímavé je, že Katalánci si nepřejí zdraví, ani si neříkají: raduj se, ani si neříkají pokoj, jako říkají Židé a Arabové a Semité, protože se tam věčně mlátí, vždyť to slyšíme. Katalánci, kteří byli utiskováni, to byli křesťané ve Španělsku v prvních stoletích, kdy se tam dostává velký náboj islámu, ti si jako pozdrav říkali: Bůh tě chraň. Takže u nich Zdrávas Maria je katalánsky: Bůh tě chraň, Maria. Pozdrav má v sobě něco zvláštního. V něm přece člověk tomu druhému člověku něco přeje,

a lidské přání není jen tak. Lidské přání dovede provrtávat atmosféru, lidské přání dovede formovat náladu člověka, lidské přání dovede dokonce mnoho dalších věcí. Síla přání je veliká.

Jestliže se naši předkové ve víře, tedy vyvolený lid, zdravili pozdravem pokoje, byla to nejen touha po tom, co potřebovali, ale také touha tomu druhému toto dát. Takhle byla asi pozdravena Matka Boží andělem, když jí řekl: Šalom, Maria. Zatímco si tedy naši předkové ve víře přáli pokoj, první křesťané od prvních dopisů a pozdravů k tomu přidali další, a sice ono vysvětlení pokoje. Pán Ježíš, když vstal z mrtvých, řekl: Pokoj vám, dechl na ně a řekl jim: Přijměte Ducha svatého, komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, ale tento pokoj je zaručen někým, a to je Kristem. A právě proto křesťané hned od začátku začali říkat: Milost našeho Pána Ježíše Krista i láska Otcova i společenství Ducha svatého, nebo: Milost a pokoj, pokoj a dobro. Co je to milost? A proč najednou František z Assisi řekne: Pokoj a dobro. Jenže pokoj vyrůstá z něčeho, ne z něčoho, to je to dobro, dobro je vlastně jiný název pro lásku. Takže když říkáme: Milost našeho Pána i láska Otcova i společenství Ducha, tak třikrát říkáme totéž, pokaždé jiným způsobem.

Co je to tedy milost. Je odvozena od slova milovati, když se normálně řekne milost – zrovna dneska jsem se ptal jednoho člověka, co si pod tím představuje, řekl: něco hrozně hezkého – ano, samozřejmě, jenže zaprvé je to náš výraz, ale my ho používáme už řekněme ve významu něčeho velmi nebo překvapivě nebo nadmíru hezkého, ale to je řekněme vnější vztah vůči

něčemu, s čím se člověk setkává. Řekli jsme, že je odvozena od slova milovati. Dobro má vlastnost rozdávat se, dokonce i ve své karikatuře. Když se vám náramně zdá, že tamhle ten člověk je blbej, tak to musíte ohlásit celému světu, to je základ tisku, je to také určité sdělování toho, co jsem nabył. Našel jsem drb, tak ho rozneseme, to je karikatura. A pravé dobro je rozdávací, to se neudrží. My bychom řekli, že se rozplyne, ale nemůže se rozplynout. Právě to je vlastnost dobra, to je ten keř, který hoří, ale neshoří. Jestliže se vzájemně zdravíme, tak si můžeme přát jedině to hlavní, čím člověk začíná, kdy se dostává k jádru věci, k jádru a ke smyslu všeho. To je to, z čeho jsem utkán, a to je láska. I viděl Bůh a bylo to dobré. A zadruhé je to ten, který toto zapříčiňuje a toto dává, který toto rozdává. Takže náš pozdrav je v tom velkém proudu toho, kdo je Bůh a co je život Boží. Tímhle se zdravíme na začátku našeho setkání, kdy jsme se rozhodli, že budeme slavit večeri Páně. Pozdravy jsou víc než tři. V nedělním misálku jsou uvedeny tři, ale může jich být víc. Pán Ježíš řekl: Když někam vejdete, nejdříve řekněte: Pokoj tomuto domu, a budou-li tam lidé, kteří jsou toho hodni (tedy ne, že by to byli hodní chlapečkové, ale že jsou schopni to přijmout), tak váš pokoj spočine na nich. Vždycky když se tady kostelem nese pozdravení pokoje, tak často prosím, aby ten pokoj spočinul na každém, aby se roznesl mezi lidmi, protože to je to, v čem žijeme, v čem se hýbáme a co jsme – to je dar Boží. Jestliže Bůh dává dar, tak je to Boha rovné.

Když jsme se takovým způsobem pozdravili, pak by se během chůze k oltáři mělo něco pěkného zpívat.

Tomu zpěvu se říká Vstupní antifona, vstupní zpěv, Introitus latinsky, a má to dávat náplň celému shromáždění, je to jakýsi zpěvně myšlenkový aperitiv. Kdybychom to chtěli srovnat s nějakou hostinou, při ní se také nejdřív nalije něco chuťovného, aby další chod byl lépe stravitelný. A to je Introit, který se mění, časem se toho také dočkáme, někdy ho recitujeme, někdy ho máme nahrazený písní. Za tohoto zpěvu se má člověk nést kupředu. Naši předkové si velmi často, pokud si nepůjčili nějakou starou melodii, která byla syrská, nebo řecká, nebo latinská, nebo i pragermánská či praslovanská, půjčili místní píseň. Spousta z těch písní, které zpíváme, dokonce i ty řecké, jsou písně, které povstaly z běžného života. To znamená, že tak hluboko se otiskl běžný lidský život. Některé písně mariánské jsou melodie z operetek, těch rakouských, co se hrály na citeru, a docela hezkých, dojemných, a když se změnil rytmus, tak to bylo něco docela jiného. Poté by mělo nastat moudré a krásné uvedení do tohoto dne, což už by měl navodit předešlý zpěv: Tak jsme se sešli a dneska zrovna se slaví to a to, co zrovna člověku přináší tolik radosti a dává mu vysvětlení. Uvedení má být krátké, je to výslovně řečeno, a sice z toho dobrého důvodu, aby někdo, kdo je obdařen darem výmluvnosti, nepronášel dvouhodinové kázání, po kterém všichni ostatní přítomní zvadnou.